

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017648	CEIP Mestre Valverde Mayo	Mos	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Educación plástica e visual	5º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	12
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	13
7.1. Concreción dos elementos transversais	14
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A Educación Plástica e Visual deberá ser entendida como unha linguaxe universal, sen fronteiras. É un medio excelente para comprender e transmitir a cultura, a técnica e as ideas. Esta área permite estimular a capacidade creativa do alumnado, fomentar a espontaneidade e a desinhibición.

A súa finalidade principal na Educación Primaria neste centro será:

- Desenvolver no alumnado as capacidades perceptivas, expresivas e estéticas a partir do coñecemento teórico e práctico das linguaxes audiovisuais.
- Potenciar a imaxinación, a creatividade e a intelixencia emocional.
- Favorecer o espírito crítico ante obras e manifestacións culturais.
- Adquirir as destrezas necesarias para empregar os elementos plásticos como recursos expresivos.

En cada Unidade Didáctica potenciarase a capacidade perceptiva, a observación, a habilidade manual e motriz e a sensibilidade ante calquera manifestación artística. Darase especial importancia a dotar dunhas técnicas axeitadas para que o alumnado saiba expresarse mediante a expresión plástica e audiovisual, así como con outros medios de expresión e comunicación.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa, para desenvolver a curiosidade, a sensibilidade, o pensamento crítico e o respecto pola diversidade.		3	1	1	3	1	2	1-2
OBX2 - Investigar acerca de diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais e os seus contextos, empregando diversas canles, medios e técnicas, para gozar delas, entender o seu valor, así como desenvolver o pensamento e unha sensibilidade artística propia.	3	3	2	1		3		1-2
OBX3 - Expresar e comunicar de maneira creativa ideas, sentimentos e emocións, experimentando coas posibilidades do son, da imaxe e dos medios dixitais, para producir obras propias.	1	1		2	5	2	1	3-4
OBX4 - Participar do deseño, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, tanto individuais coma colaborativas, poñendo en valor o proceso e asumindo diferentes roles na consecución dun resultado final, para desenvolver a creatividade, a noción de autoría e o sentido de pertenza.	1	3	3			2	1-3	3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	LINGUAXE VISUAL	Esta UD inicia as bases para este curso, a dinámica, a rutina de traballo, a responsabilidade e coidado do material. Traballarase a recepción activa e a vivencia na ampliación dos elementos básicos da expresión plástica e audiovisual.	33	14	X		
2	PROCESO CREATIVO	Esta UD prosegue o traballo da UD1, reforzando e ampliando paulatinamente os elementos plásticos e audiovisuais relacionados coas liñas.	33	11		X	
3	PROXECTOS CREATIVOS	Nesta UD afianzaranse os contidos traballados para aplicalos nos deseños e composicións propias.	34	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	LINGUAXE VISUAL	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Coñecer e identificar as características fundamentais dos estilos e manifestacións artísticas traballadas.	TI	100
CA1.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Participar e amosar interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e organización do material.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Debuxar formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valorar as obras de arte nas súas diversas manifestacións.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Valorar as sensacións e as emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Organizar e planificar o seu proceso creativo desenvolvéndoo en esbozos e elixindo os que mellor se axeiten aos seus propósitos na obra final.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Recoñecer o significado do consentimento da difusión de imaxes, respectando as decisións doutras persoas.		
CA4.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas audiovisuais, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Crear obras con patróns repetitivos seguindo as características das obras e autores traballados.		
CA4.5 - Compartir os proxectos creativos audiovisuais, empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Debuxar, completar e colorear co ordenador e a pantalla dixital autorretratos e obras de artistas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elementos configurativos da linguaxe visual e as súas posibilidades expresivas: punto; liña grosa, fina, continua e descontinua; plano; textura; cor. - Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero. - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. - Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais. - Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais. - Vocabulario específico nas artes audiovisuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero. - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo.

Contidos
- Características da linguaxe audiovisual multimodal. - Aproximación ás ferramentas e ás técnicas básicas de animación.

UD	Título da UD	Duración
2	PROCESO CREATIVO	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación plástica e visual, empregando o vocabulario específico destas.	Coñecer, lembrar e describir, de forma oral e escrita e empregando un vocabulario axeitado, os datos máis relevantes das obras e artistas traballados.	TI	100
CA1.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Analizar e comparar as texturas naturais, artificiais, visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos.		
CA2.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas plásticas e visuais, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Observar, analizar e reproducir con creatividade ideas, sentimentos e emocións.		
CA2.5 - Compartir os proxectos creativos plásticos e visuais, empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Expresar e comunicar, con autonomía e iniciativa, emocións e vivencias a través das súas propias creacións.		
CA3.3 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Experimentar estratexias para reproducir obras, de forma individual e colaborativa.		
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Comparar elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Realizar composicións utilizando medios tecnolóxicos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Participar nas actividades propostas con interese e colaboración.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias de lectura, análise e interpretación da intención comunicativa. Valoración desde unha perspectiva de xénero. - Profesións vinculadas cos ámbitos artísticos plástico e visual. Coñecemento e valoración. - Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Iniciación ao debuxo xeométrico. Verbalización da intención expresiva. Terminoloxía básica específica da área. - Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais. - Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais. - Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros. - Nocións elementais sobre formatos audiovisuais: imaxe fixa e en movemento. Ficción e non ficción. Animación. - Estratexias de procura, filtrado e valoración. - Vocabulario específico nas artes audiovisuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes audiovisuais. - Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo. - Estratexias e técnicas de composición de historias sinxelas, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas, narradas e gravadas. - Características da linguaxe audiovisual multimodal. - Creación, experimentación e difusión de mensaxes audiovisuais: procesos técnicos, respecto á integridade das persoas e aos dereitos de autor. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
3	PROXECTOS CREATIVOS	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Identificar os recursos e materiais utilizados para elaborar unha obra.	TI	100
CA1.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Analizar as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicados sobre diferentes soportes.		
CA2.3 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas plásticas e visuais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Participar positivamente na realización dunha produción plástica colectiva.		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Combinar e analizar as cores para utilizalas correctamente nas composicións individuais e grupais.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñecer, interpretar e analizar a información que ofrecen as imaxes fixas e en movemento e comunicar as sensacións empregando o vocabulario axeitado.		
CA3.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións básicas entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación audiovisual, e empregando o vocabulario específico destas.	Describir e explicar as propias ideas e emocións suxeridas pola observación da obra artística.		
CA4.3 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas audiovisuais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Planificar e deseñar producións culturais e artísticas audiovisuais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Empregar as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse sobre o contexto cultural, artístico e sobre a pescuda de material para a elaboración de traballos grupais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recepción activa. - Profundización no ensino técnico do debuxo. Introducción á comprensión da xeometría a partir da liña recta. Posibilidades expresivas e comunicativas.

Contidos

- Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.
- Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.
- Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais de expresión plástica e visual, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Elaboración de imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. Técnicas bidimensionais e tridimensionais
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación. Equilibrio e axuste entre deseño, proceso e produto.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Propostas audiovisuais elementais. O cinema: orixe e evolución. Espazos culturais e artísticos do ámbito audiovisual. Comunicación e valoración do contido informativo que as imaxes proporcionan, desde unha perspectiva de xénero.
- Profesións vinculadas ao ámbito cinematográfico e audiovisual. Coñecemento e valoración.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Estratexias e técnicas de composición de historias sinxelas, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas, narradas e gravadas.
- Producións audiovisuais: iniciación á planificación das diferentes fases e roles do proceso creativo. Traballo colaborativo e importancia do proceso nos principais xéneros e formatos.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas.
- Aproximación ás ferramentas e ás técnicas básicas de animación.

4.1. Concrecións metodolóxicas

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS.

Tendo en conta as orientacións pedagóxicas recollidas no Anteproxecto de Decreto polo que se establece a ordenación e o currículo da EP na Comunidade Autónoma e Galicia, as orientacións da Orde ECD/65/2015 no anexo II e as aportacións de diferentes autores de distintas perspectivas psicolóxicas, ao elaborar esta programación didáctica deséñanse e planifícanse as estratexias, os procedementos e as accións docentes, de xeito reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado que lle permita o logro dos obxectivos e a adquisición das competencias.

As orientacións metodolóxicas sobre as que se sustentará a nosa práctica educativa son:

- Partiremos do nivel de desenvolvemento do alumnado, identificando os seus esquemas de coñecemento mediante unha avaliación inicial para actuar en consecuencia, na ZDP (Vigotsky) e poder construír aprendizaxes significativas, establecendo vínculos entre os novos contidos e os coñecementos previos, motivándoos e promovendo a súa actividade.
- Centrarémonos na funcionalidade das aprendizaxes, orientándoas cara a súa aplicación en contextos diferentes. Procuraremos que o alumnado aprenda a aprender, favorecendo o traballo cooperativo e a participación. Para iso, enfocaremos na proposta de tarefas ou situacións problema que os alumnos deben resolver (individualmente e en

grupo), potenciando a súa autonomía, favorecendo as relacións interpersoais entre eles.

- Atenderemos ás diferenzas e intereses de todos os alumnos e teremos en conta as súas necesidades, motivacións, ritmos e estilos de aprendizaxe. Para personalizar os procesos de aprendizaxe utilizaremos recursos variados, adaptaremos os materiais (manipulación de obxectos familiares, xogos, materiais impresos e audiovisuais para ofrecer a información por diferentes canles, etc.) e poremos en marcha mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten dificultades (tendo en conta o Decreto 229/2011, do 7 de decembro).

- A lectura comprensiva é fundamental no desenvolvemento das competencias clave, polo que a busca, selección, tratamento e comunicación de información será un traballo imprescindible, favorecendo a alfabetización múltiple co tratamento da información en soportes e formatos variados. Para poder abordar unha aprendizaxe competencial empregaremos metodoloxías activas e contextualizadas, por iso introduciremos estratexias interactivas, proxectos colaborativos e o uso das TIC, creando produtos reais que teñan efecto na comunidade educativa ou entorno social próximo.

- A avaliación está integrada no proceso educativo polo que a metodoloxía empregada está directamente relacionada coa forma de avaliar. A forma de traballar permitirá levar a cabo actividades para avaliar tanto ao inicio do proceso como ao longo do mesmo, planificando actividades concretas que nos permitan obter a información necesaria en cada momento.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

- Aprendizaxe cooperativa, que nos permitirá traballar contidos a través de estruturas diferentes, co que acadaremos unha mellor interacción social.

- Empregaremos o DUA (Deseño Universal para a aprendizaxe) como modelo de ensinanza que fomenta procesos pedagóxicos accesibles para todos mediante un currículo aberto e flexible que se axusta ás necesidades e diferentes ritmos de aprendizaxe.

- Traballo por proxectos e ApS: permitirannos traballar contidos das diferentes áreas de forma globalizada e interdisciplinar para acadar pequenas tarefas ou produtos sociais relevantes motivadores.

- Modelos de procesamento da información, como mapas mentais, organizadores gráficos ou rutinas de pensamento, para ensinar a pensar e a utilizar de forma adecuada os coñecementos e as habilidades do pensamento así como os recursos cognitivos propios.

- Estacións de traballo: área dentro da clase na que os rapaces traballan solos, en parella ou en grupo, utilizando materiais con instrucións para actividades que antes fixeron no grupo-clase.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS COMÚNS

O obxectivo destes principios metodolóxicos é unificar as actuacións de tódolos mestres nos diferentes cursos, dotar ao centro dunha liña común de actuación que facilite aos alumnos a xeneralización das aprendizaxes. Fan referencia a una serie de actividades, esixencias que deben respectarse en tódolos cursos tendo en conta as características propias de cada idade.

É obrigatorio o cumprimento destes principios metodolóxicos por parte de todo o profesorado do centro.

Con respecto as tarefas extraescolares haberá un criterio común por parte de todo o profesorado e que será o seguinte neste nivel:

1. Que sirvan para reforzar o aprendido
2. Que teñan una aplicación práctica.
3. Sirvan para crear un hábito de estudo.
4. Ten que ser una actividade máis da xornada do neno .O tempo adicado a realizar a actividade non debe ser maior de 30 minutos nos niveis inferiores de primaria e unha hora nos niveis superiores.
5. Implicaremos ás familias na adquisición do hábito lector como fonte de lecer e de entretemento.
6. Deben de programarse posibilitando que o neno teña un tempo de diversión e descanso despois da xornada escolar.
7. Teñen que saber realizala por si mesmos.
8. Non todas as actividades son de lapis e papel.Tarefas de procura de información, ver, preguntar, ler, ¿
9. Asfamilia tamén estarán implicadas nalgúns dostemas monográficostraballados dende o centro ou dende a aula.
10. Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

Con respecto os cadernos:

1. Os cadernos deben ser corrixidos e supervisados.
2. Este debe existir limpeza, organización e orde (marxe, data, cores diferentes para enunciados, datas).
3. O caderno ten que ter continuidade (escribir sen deixar separacións grandes ou páxinas en branco).
4. Ter en conta os cadernos á hora das avaliacións.
5. Corrixir en grupo, e posteriormente o titor supervisará as correccións feitas polo alumnado. A autocorrección sempre debe ser supervisada polo titor. Verbalizar en voz alta as equivocacións.

Con respecto o traballo cas axendas haberá que seguir unas normas comúns de emprego en tódolos niveis de E.P. A rutina a seguir é a seguinte:

1. 1ª HORA: O alumnado coloca a axenda sobre o pupitre na páxina do día, de xeito que o mestre facilmente pode observar se hai algunha anotación.
2. Ao longo da mañá os mestres escriben na pizarra, sempre no mesmo lugar, nun espazo adicado a esta finalidade, o que debe estar anotado ese día.
3. O mestre ten que asegurarse que o alumno o anote e que garde a axenda. Trátase de crear un hábito.
4. Para evitar despistes non deixaremos que a axenda se coloque dentro do pupitre ou noutro lugar. A axenda só estará sobre a mesa ou dentro da mochila.
5. A axenda debe vir asinada tódolos días polo pai ou a nai, para comprobar que a viron na casa. (deberemos ser permisivos naqueles casos nos que non existe unha boa implicación familiar no traballo escolar dos nenos, e deberemos ser estrictos naqueles casos nos que intentamos acadar no alumno responsabilidade, organización).
6. Cousas para anotar na axenda: deberes, datas de entrega de traballos, datas de exames, resultados de probas, citas para titorías, materiais que deben traer da casa.
7. Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
RECURSOS PERSOAIS: mestres, compañeiros/as, familias e comunidade educativa.
RECURSOS MATERIAIS: libros, contos, revista, prensa, manuais, carteis, folletos de publicidade, tarxetas de palabras; xogos de mesa (pasapalabra, cifras e letras, sinónimos e antónimos, bingos de palabras...); xogos de preguntas e respostas sobre a linguaxe, taboleiros para crear historias...
RECURSOS INFORMÁTICOS E DIXITAIS: ordenador, xogos de ordenador, páxinas web, EDI, tablets, dicionario en liña, canón, cámara fotográfica e vídeo, gravadora, telexornal, podcast, radio...
RECURSOS ESPACIAIS: aula, biblioteca de centro, patio, parque exterior...

RECURSOS PERSOAIS: os mestres, os propios compañeiros e as familias do alumnado son recursos persoais dos que nos valeremos para acadar obxectivos determinados. Os mestres actuaremos como mediadores, axudando ao alumnado a construír aprendizaxes, reforzando cando atopemos dificultades, completando os coñecementos cando non son suficientes e reconducindo para emendar posibles erros. A través da aprendizaxe en grupo, a cooperación e a titoría entre iguais, os rapaces serán tamén un importante recurso, beneficiándose uns dos outros. O traballo en colaboración coas familias será fundamental para avanzar na consecución dos nosos obxectivos.

RECURSOS MATERIAIS: utilizaremos gran variedade de soportes físicos cos que abordaremos os contidos e presentaremos as tarefas: materiais próximos á nosa realidade cotiá (xogos, marionetas, taboleiros para crear historias...), medios impresos (fotografías, xornal, carteis, manuais, textos instrutivos, folletos de publicidade), medios audiovisuais (vídeos, telexornal, podcast, radio...) e medios informáticos (páxinas web, correo, dicionario en liña...).

RECURSOS INFORMÁTICOS E DIXITAIS: entornos virtuais de aprendizaxe (EVA) ou aula virtual, enciclopedias online, app para xerar mapas mentais, vídeos educativos, libros dixitais, kahoot ou plickers para realizar actividades de repaso e avaliación, entre outros. Estes recursos poden ser de utilidade para facilitar a adquisición de contidos e reforzar a aprendizaxe.

RECURSOS ESPACIAIS: atopámoslos na aula, no centro e no entorno próximo, fóra do centro. A aula será un espazo flexible e funcional, permitíndonos crear o ambiente adecuado segundo as necesidades do momento, utilizando os recunchos e o mobiliario da forma máis vantaxosa segundo o momento. No centro atopamos instalacións e espazos variados que empregaremos para realizar diferentes actividades (a biblioteca escolar, a aula de informática, as demais aulas do centro, o patio...) e no contorno do centro tamén temos outros recursos que serán de gran axuda en momentos determinados da programación (a biblioteca municipal, o centro cultural, o teatro do concello, os espazos naturais, a lonxa...).

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Durante o primeiro mes do curso escolar, como titoras do 5º curso, realizaremos unha avaliación inicial. A finalidade desta avaliación será adecuar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a progresión no seu proceso de aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o desenvolvemento das competencias clave. Para realizala, ademais, analizarei os informes persoais de 4º de EP e reunir'emonos coas familias para completar a información necesaria.

Ao comezo de cada UD tamén será necesario realizar unha avaliación inicial, para identificar os coñecementos previos do alumnado e programar a partir dos mesmos.

Esta avaliación inicial será o punto de referencia para tomar decisións tanto na PD como ao comezo de cada UD, así como para a adopción das medidas educativas necesarias en cada momento do proceso de ensinanza e aprendizaxe.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	33	33	34	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Para realizar a avaliación teremos en conta os criterios de avaliación de cada unidade didáctica, atendendo tanto á porcentaxe asignada en cada UD como ás concrecións dos mesmos.

Ademais, debemos ter en conta que moitos dos contidos traballaranse de forma cíclica ao longo do curso, polo que será posible facer unha valoración continuada dos mesmos a través das actividades programadas ao longo das UD, aínda que os criterios de avaliación aparezan só nalgunhas unidades didácticas concretas.

Os instrumentos de avaliación nos que recolleremos a información para valorar a adquisición de aprendizaxes serán variados e clasifícanse en probas escritas (cadernos, traballos, en formato dixital, soportes en papel para presentacións orais, probas obxectivas...) e táboas de indicadores (rúbricas, lista de cotexo, dianas de avaliación, escala de valoración...). Desta forma, obterase información diaria sobre o grao de aprendizaxe, tanto a través das producións do alumnado como da observación sistemática. Polo tanto, terase en conta diariamente:

- Realización das actividades e tarefas sobre os contidos traballados na aula.
- Interese por acadar a comprensión necesaria para unha correcta realización das actividades propostas.
- Implicación e interese por conseguir o mellor resultado posible.
- Calidade, claridade e corrección dos traballos realizados.
- Participación activa e positiva nas tarefas colectivas.
- Uso dunha linguaxe adecuada e respectuosa coas diferencias.

- Respecto polas regras que rexen a comunicación oral (escoita activa, respecto polas quendas de palabra, participación...).
- Esforzo e contancia no traballo.

Ao final de cada trimestre, para obter a nota da avaliación, terase en conta os resultados obtidos a partir da valoración da consecución dos criterios de avaliación.

Ademais, teremos en conta os criterios de calificación establecidos a nivel de centro educativo, que resaltan a necesidade de valorar o esforzo e os resultados da tarefa (50%) tanto como a actitude (50%).

Ao remate do curso farase unha media da nota das tres avaliacións para obter a nota final.

Criterios de recuperación:

Cando un alumno/a obteña unha calificación negativa poñerase en marcha un programa de reforzo individualizado para ese alumno/a como medida ordinaria de atención á diversidade, incidindo nos aspectos que non foron adquiridos e ofrecendo as medidas de apoio necesarias para o adecuado desenvolvemento das competencias de todo o alumnado.

Cando un alumno/a non acade o nivel suficiente na área terase en conta se os contidos non acadados son cíclicos. Neste caso daranse por recuperados se o alumno/a obtén unha calificación positiva ao traballalos en unidades didácticas posteriores.

6. Medidas de atención á diversidade

A nosa intervención educativa atende á diversidade do alumnado dende o principio de inclusión, centrándonos nas actuacións dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, para o que teremos en conta as medidas de atención educativa recollidas no Decreto 229/2011, do 7 de decembro e a Orde do 8 de setembro de 2021 que o desenvolve. A coordinación e colaboración entre os docentes que formamos o claustro e coa comunidade educativa (familias e especialistas externos) é clave para poder ofertar unha educación inclusiva, garantir o desenvolvemento do alumnado, favorecer á equidade e contribuír a unha maior cohesión social.

Poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

Atenderase aos diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma así como o axuste, de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as súas circunstancias

A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmos e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

Algunha das medidas ordinarias que se poderán poñer en marcha unha vez que se detecten as dificultades son:

- Reforzo Educativo: no contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.
- Adaptación dos tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación: para dar resposta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Adatación curricular: cando o informe psicopedagóxico resultante da avaliación psicopedagóxica indique que é a medida máis idónea e coa que nos axustaremos ao nivel de competencia curricular do alumno/a, ao seu desenvolvemento e ao seu potencial de aprendizaxe, así como ás súas características persoais e sociais.
- Programas de enriquecemento curricular: destinado ao alumnado talentoso ou de altas capacidades con avaliación psicopedagóxica do servizo de orientación do centro que así o determine, que non foi obxecto de flexibilización.
- Metodoloxía: empregaranse de forma prioritaria as metodoloxías que promovan a inclusión do alumnado con

necesidades específicas de apoio educativo, como o aprendizaxe por proxectos.

- Programas de recuperación: para alumnado que non promocioe ou que promocioe con algunha cualificación negativa.
- Programas específicos personalizados: levaranse a cabo cando se detecten diferentes problemáticas de tipo individual e contando coa colaboración das familias, como por exemplo, o programa de adquisición de hábitos de traballo na casa ou outros que se elaboren ante determinados problemas de disciplina.
- Aplicación no recollido nos protocolos de TDAH, TEA, altas capacidades, dislexia... cando sexa preciso.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión lectora, expresión oral e escrita, comunicación audiovisual, competencia dixital, fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento.	X	X	X
ET.2 - A igualdade entre mulleres e homes e a educación para a paz.	X	X	X
ET.3 - Educación para o consumo responsable, o desenvolvemento sostible e a educación para a saúde.	X	X	X
ET.4 - Orientación educativa, acción titorial e a educación emocional e en valores.	X	X	X
ET.5 - A prevención e resolución pacífica de conflitos e o rexeitamento da violencia.	X	X	X
ET.6 - Comportamentos non sexistas, non discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.	X	X	X
ET.7 - Fomento do espírito emprendedor e a iniciativa empresarial, a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.	X	X	X

Observacións:

Na área de Educación Plástica e Visual traballaranse os elementos transversais con regularidade no propio traballo de cada UD, ben sexa coas actividades propostas para desenvolver os contidos ou polas estruturas propostas para desenvolver o traballo.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Exposicións dos traballos realizados en cada UD	Exposición destes en diferentes espazos do centro: corredores, patio, espazos comúns...	X	X	X
Colaboración coas actividades propostas no Centro polos diferentes equipos de dinamización	Decoración dos corredores cos traballos propostos para celebrar as conmemoracións escolares realizadas.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
FUNCIONALIDADE DA PROGRAMACIÓN
COHERENCIA ENTRE OS OBXECTIVOS E OS CONTIDOS
Metodoloxía empregada
ACTIVIDADES ADECUADAS
ESTILO DE ENSINANZA
ROL DO DOCENTE
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
TEMPORALIZACIÓN
ORGANIZACIÓN DOS RECURSOS MATERIAIS
Medidas de atención á diversidade
MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
Clima de traballo na aula
MOTIVACIÓN DO ALUMNADO
Outros
PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Descrición:

Á hora de levar a cabo a avaliación do proceso de ensino e da práctica docente, debemos ter en conta os indicadores de logro especificados anteriormente. Ditos indicadores permítenos coñecer información axeitada da nosa labor docente a través de diferentes instrumentos de avaliación como poden ser: enquisas, listas de control, a memoria da materia ou as actas de avaliación, entre outros.

A avaliación dos procesos de ensinanza e aprendizaxe forma parte do proceso de avaliación, polo que non podemos esquecer avaliar a nosa propia práctica docente e a programación didáctica. A valoración da información recollida permitiranos facer unha revisión das accións realizadas e a posibilidade de adoptar as medidas necesarias para facer melloras, o que beneficiará directamente a calidade da ensinanza e aprendizaxe do noso alumnado.

Igual de importante é a coordinación entre as mestras que forman parte do equipo docente que traballa co grupo, polo que se fai necesario establecer canles de comunicación para poder facer un seguimento coordinado e organizado de todo o alumnado, actualizando a información cando sexa necesario e, como mínimo, cada trimestre na sesión de avaliación.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A avaliación do proceso de ensino e aprendizaxe debe ter en conta tamén a autoavaliación, é dicir, a análise da propia programación, os resultados obtidos ó longo das súas unidades, a práctica docente ou os recursos empregados, de tal forma que se poidan establecer mecanismos flexibles que me permitan adaptar mellor a programación ás necesidades do grupo-clase.

O alumnado, ás familias e o equipo docente serán partícipes da avaliación da práctica docente, xa que a súa opinión a cerca da evolución do proceso educativo é importante para detectar erros e acertos.

- No caso do alumnado, ao remate de cada trimestre realizaremos probas (enquisas, cuestionarios e diálogos con eles).
- Para coñecer a valoración das familias empregaremos as titorías, nas que podemos realizar entrevistas que non aporten información sobre a súa valoración con respecto aos seus fillos.
- Ao quipo docente solicitaréille a súa avaliación, no caso do profesorado que traballa comigo na aula o co meu grupo clase, a través de preguntas que me axudarán a detectar erros e posibilidades de mellora. Ademais, nas sesións finais de avaliación e nas reunións do equipo docente, recadarei información tanto da evolución do grupo como da adecuación das medidas levadas a cabo, de forma que poidamos establecer melloras pedagóxicas de forma coordinada, así como facer as propostas de mellora pertinentes.

9. Outros apartados